

zelf een ander karakter, want de gemeente bidt om de genade van God en kan dit niet anders dan doen op grond van Christus' offer aan 't kruis. Vooral op een nationaal feestdag, waar de zonden beleden worden en om afwending van Gods toorn gesmeekt wordt, kan een gebed niet anders dan in den naam van Christus geschieden. En hoe zal men dan als gebedsvoorzitters laten optreden degenen, die den naam van Christus verwerpen!

Het schijnt ons dan ook bijna ondenkbaar, dat gelijk onze lezer ons mededeelt, een Kerkeraad van een onzer Gereformeerde Kerken aan zulk een gemeenschappelijke bijeenkomst zou hebben meegedaan en zijn eigen kerkgebouw gesloten zou hebben gehouden.

Mocht dit echter geschied zijn, dan is een protest van de zijde der gemeente wel zeer gewenscht. Een Kerkeraad, die zoo de hem toebetrouwde gemeente leidt, verstaat van zijn roeping al zeer weinig en verdient door de Classis zeer ernstig te worden terecht gewezen.

Het is wel droef te zien, hoe de verslapping ook in ons kerkelijk leven doordringt. Eerst gaan predikanten in de Hervormde Kerk kerkheuten waarnemen. Nu besluit een Kerkeraad reeds in een plaats, waar de Hervormde predikant modern is, met hem een gemeenschappelijke dienst te houden. Waar gaan we heen?

Onze legerpredikanten.

Niet ten onrechte heeft Ds. Miedema in de *Groninger Kerkbode* de vraag aan de orde gesteld, of nu het instituut van de legerpredikanten wel een blijvend karakter zal krijgen, het wenschelijk is, dat de legerpredikant of almoesier daarbij zal optreden in de uniform van het leger, een rang en titel zal ontvangen, die aan het kader van het leger is ontleend en daarmee als 't ware geheel in het officierscorps zal worden ingelijfd.

Op zich zelf stemmen we toe, dat dit zeker niet gewenscht is. Gelijk Ds. Miedema terecht er op wijst, wordt door dezen majoorstijl en majooruniform, die de veldprediker krijgt, toch onwillekeurig een afstand tusschen hem en de soldaten in 't leven gecreëerd, waardoor zoo licht zijn taak schade lijdt. Een soldaat in ons leger voelt nog altoos zich den 'mindere' van een officier. Ook de verplichtte eerbewijzen, aan een officier te brengen, werken dit in de hand. En van een hartelijk samenleven tusschen officieren en soldaten is in ons leger — de uitzonderingen daargelaten — geen sprake. Het Duitsche systeem zit er veel te veel bij ons leger in. Een predikant, die als officier optreedt, graaft daardoor van zelf een kloof tusschen hem en den soldaat. Hij blijft de „meerdere“.

En niet minder ernstig is het bezwaar, dat juist door dezen titel en uniformrok de voorstelling gewekt wordt, alsof de predikant in dienst van het legerkommando optreedt en daaraan zijn roeping ontleend. En die indruk is zeker geheel verkeerd. Een predikant ontvangt zijn roeping niet van een generaal of wien ook, maar van Christus en behoort daarom in het leger duidelijk te doen uitkomen, zoowel in zijn titel als in zijn gewaad, dat hij niet tot het leger behoort en niet namens het legerbestuur optreedt, maar door de Kerk wordt gezonden en dienaar van Christus is.

Nu is het zeker niet gemakkelijk, hoe deze zaak zal te regelen zijn. In ons leger was men dusverre zeer conservatief. Wie daarin optrad, moest in het kader worden opgenomen. En ook wilde de Regeering blijkaar aan de predikanten tegenover de officieren en manschappen een zekere positie verschaffen, die hun recht gaf op achtung en eerbied. Maar al waardeert men dit laatste motief, de zaak is zeker niet goed geregeld. En nu de veldpredikersdienst zal bestendig worden, behoort er ook aan deze verkeerde regeling een einde te worden gemaakt.

De laatste doopvraag.

Een onzer lezers vraagt ons, of de slotwoorden van de derde doopvraag, waarbij beloofd wordt, dat men het te doopen kind in de voorreide leer naar vermoogen zal onderwijzen of doen en helpen onderwijzen, alleen slaan op de zoogenamde doopgetuigen, dan wel op de ouders evenzer.

Zoo eenvoudig als deze vraag lijkt, is ze evenwel niet. Ongetwijfeld blijkt uit de woordingsgeschiedenis van ons doopformulier, dat de woorden: „in de voorreide leer te onderwijzen of te doen onderwijzen“, alleen op de ouders van het kind slaan en dat de ingevoegde woorden: „te helpen onderwijzen“ op de doopgetuigen slaan. Ook de zaak zelf wijst dit uit. De ouders hebben het kind in de Christelijke leer te onderwijzen, of voor zoover ze dit zelf niet kunnen, het te doen onderwijzen. Zij zijn geroepen om dit Christelijk onderwijs aan hun kinderen te verschaffen, en de roeping en plicht rust daarom op hen, dat zij dit of zelf rechtstreeks zullen doen of het dooreen ander laten doen. Maar van een „helpen“ onderwijzen kan bij de ouders eigenlijk geen sprake zijn, maar alleen bij degenen die mede bij den doop komen om deze belofte naast de ouders af te leggen, want zij treden daarbij als „hulp“ van de ouders op. De woorden: „om te helpen onderwijzen“ zien dus uitsluitend op de doopgetuigen, en behoorden, wanneer de ouders alleen de belofte afleggen, te worden weggelaten.

Alleen moet men daarbij dan wel in het oog houden, dat met deze doopgetuigen niet bedoeld zijn, wat wij daaronder verstaan, maar wat men er oudtijds onder verstond, n.l. familieleden of vrienden, die als

petters of meters bij den doop optraden en met de ouders de doopbelofte aflegden. Oudtijds was dit zeer vaak het gebruik als herinnering aan de petters en meters uit de Roomsche Kerk. Alleen aan zulke doopgetuigen kan gevraagd, of zij bij de Christelijke opvoeding van het kind zullen medehelpen. Maar zulke doopgetuigen komen thans in onze Kerken niet meer voor. Wat wij onder doopgetuigen verstaan, is geheel wat anders, n.l. personen, die in plaats van den vader of moeder optreden, omdat deze geen belijdend lidmaat zijn. En in dat geval moeten zij niet beloven bij de opvoeding te helpen, maar de volle verantwoordelijkheid van de opvoeding op zich nemen, d.w.z. ze moeten beloven het kind te onderwijzen of te doen onderwijzen in de Christelijke leer. De woorden *te helpen*, zijn dus een toevoegsel, dat nu zinloos is geworden en daarom gerust kan worden weggelaten.

Dr. H. H. K.

Uit de Pers.

De *Amsterdamsche Kerkbode* blijft waarschuwen tegen het gevaar van de uitwasching der grenzen „De scherpe lijnen dreigen wel eens uit te slijten; en zoo loopt menig gevaar, in eenen seculen staat te vallen en zich van den ernst der tegenstellingen geen rekenschap te geven.“

En dan dreigt voorts nog erger gevaar, het gevaar van geen recht onderscheidingsvermogen meer te hebben en in geheel valsche licht de dingen te zien. Of liever, daarbij valt niet slechts te spreken van gevaar dat dreigt, want het is er. Treifend is wel, dat juist in den tijd in het maandschrift van de Nederlandsche Christen Studenten Vereniging een beschouwing gewijd wordt aan mevrouw Roland Holst, de bekende socialistische dichteres, waarin de schrijver hare ontwikkeling nageet en haar noemt een „door en door religieuze (godsdienstige) natuur“, hoewel hij er bij moet vermelden, dat zij „met overheerschen minachting“ over de religieuze dingen spreekt, als zij er over spreekt.

Het kost moeite, zijn oogen te gelooven, wanneer men zulke dingen leest! Hoeveer is een, die alzo oordeelt, verwijderd van wat de Heilandspraak „Dit is het eeuwige leven, dat ik kennen, den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien hij gezonden heeft.“ Voor wie alzo spreekt en schrijft, is alle tegenstelling uitgewischt tusschen ware religie en valsche religie, pseudo-religie, afgoderij.

Hoe noodig is de vermaning, om de geesten te beproeven; door geen klanken zich te laten misleiden, maar terdege bij het licht des Woords zich rekenschap te geven van het ware karakter van wat aangepreten wordt als goed.

De *Fransche Kerkbode*, die het stuk overnam, teekent er bij aan:

„Gaast met die Nederlandsche Christen Studenten Vereniging hoe langer hoe meer in verkeerde richting. De vraag is zelfs gewekt, of het niet dringend noodzakelijk is, de a.s. Dienaren des Woords, die in onze kerken zich straks zullen aanmelden voor de examina, ter dege aan den land te voelen wanneer zij van de N. Ch. S. V. lid zijn geweest.“

Wat baat ons het meest rechtzinnige onderwijs aan de Theologische School of de Vrije Universiteit, wanneer de Theol. studenten bij gansche scharen in de N. Ch. S. V. worden overdoord met beweringen, als in bovengenoemd citaat uit de „Amsterdamsche Kerkbode“ aan de zaak worden gesteld?

Kwade samensprekingen bederven immers goede teden!

„Is hoog noodig, dat in onze classieke en synodale vergaderingen op het gevaar, dat niet meer dreigt, maar reeds aanwezig is, wordt gelet. Anders krijgen we een capo van de 18e eeuw.“

Misschien wat scherp uitgedrukt, maar ligt er geen waarheid in?

Officiële Berichten.

Vergadering der Classis Klundert te Breda op 4 Sept. 1913.

10. De H. N. Basoski opent als Praeses de vergadering, na psalmgezang en het lezen van Efese 4: 1-16, met het gebed.

20. Alle Kerken zijn weinig vertegenwoordigd. Drie secondi waren ter vervanging aanwezig.

30. In het modemanen neemt op voorstel van den praeses zitting als scriba: Ds. H. Hummelen in plaats van Ds. Nomes, die bericht van verhindering inzendt.

40. De notulen der Februari- en Mei-Classes worden gelezen, vastgesteld en getekend.

50. Een Kerk, ter vorige vergadering afwezig, geeft daarover rekenschap n.l. het miszen van de feitelijkeheid.

60. De Kerk van D. doet mede, voor dit jaar met de regeling voor H. K. K. te zullen medewerken.

70. De praeses wenscht D. Koopmans geluk met het beroep naar V. en hem en zijne Kerk met het bedanken voor dit beroep.

80. Hulp door predikanten wordt op aanvraag toegezegd, n.l. aan Willemstad 3 en Drimmelen 2 Zondagen, terwijl voor Roosendaal een Zondag wordt beschikbaar gesteld.

90. Ingekomen stukken. a. Van de Dep. der Gen. Syn. voor de pred.-tracaten, wordt gegeven in handen van den correspondent ad hoc. Ds. Basoski; b. van de Part. Syn. over Archivering, wordt mede den Kerken overgegeven; c. met bijdronden aanranding worden de twee collecten door de P. S. gevraagd voor art. 19 te houden, aan de prudenste der Kerken aanbevolen, d. Evenzo worden de 3 collecten voor den Evang.-arbeid wegens het groot tekort (f. 1249) en c. de gewenschte verhooging van de coll. voor H. K. K. en de Prov. aan de Kerken voorgelegd.

100. Verschillende rapporten worden uitgebracht en daaruit naar voren gebracht: dat voor 1 October de nieuwe aanvragen van Hulpbeh. K. K. moeten ingediend bij Br. L. Punt; dat in de Mei-klasse voortaan het rapp. der Dep. voor H. K. K. zal geschieden; dat naar aanleiding van de kerkvisite de nadruk gelegd wordt op het Avondmaalgebruik door alle kerkeraadsleden.

110. Alle rapporten der Kerken over Zed.- en Evang.-arbeid zijn nog niet ingekomen. De achtgebelevens kunnen nog bij den scriba Ds. Hummelen worden ingezonden.

120. De Zending- en Evangelisatiedag is vrijwel geslaagd, het saldo bedroeg f. 30. De Dep. voor deze zaak worden gecontinueerd en van de gegeven werken nota genomen voor een e.k. Zed.- en Evang.-

130. De onderscheiden deputaatschappen worden gecontinueerd; voor Approb. of Losmaking tot de e.k. verg. aangewezen de K. K. Klundert en Zevenbergen; tot secundus deput. naar art. K. O. wordt gekozen Ds. A. L. Ruys.

140. Een tweetal vragen bij de roedvraag naar art. 41 K. O. worden ter bespreking in de respectieve kerken opgedragen aan de visitatoren.

150. Aan een kerk wordt tot aan de e.v. classis voor het optreden van 1 defensaris vrijheid gegeven.

160. De e.k. vergadering zal D. V. in begin November worden samengeroepen te Breda door Willemstad. De datum in overleg met den corresp. nader te bepalen.

170. Nadat de assessor in gebed is voorgegaan, sluit de praeses deze vergadering. Namens de classis

L. G. GORIS, h.t. assessor.

Buitenland.

Duitsland. Stemming in Christelijke kringen.

Hoe is de stemming onder de geloovigen in Duitsland in den vreeselijken toestand dien men dooreleeft?

Wij hebben vóór ons een artikel van 25 Oct., dat van vóór het uitbreken van de revolutie die den Keizer noodzaakte om te abdiceren. Daarin wordt de vraag gesteld en beantwoord: hebben wij nog iets te hopen? En daarop worden vier antwoorden gegeven. Het eerste is, dat er een God is die wonderen doet. Een 300 man die Gideon volgden hebben een talloos leger der Midianieten verslagen. Is men Taubenberg vergeten? Waar is de Russische stoomwals en het onuitputtelijk reservoir van Russische soldaten? Waar zijn de legers? Vernietigd en verstrooid. Ook de wonderen die in het Westen werden verricht, worden opgesomd. Weten wij niet dat God de groote machts der vijanden nog kan verpletteren? Deze hoop, zeggen wij, is ijdel gebieken.

De tweede hoop: God neigt de harten der menschen als waterkraken. Ook Saksen, al is zijn hart niet veranderd, kan op bevel Gods niet anders dan vriendelijke woorden tot Jacob spreken. De wilde spraak onzer vijanden is nog niet hun laatste woord. Nu zijn de vijanden van Duitsland als menschen die een bedwelmend drank hebben gedronken. Maar de ontuchtering kan komen, zoodat het schier ondenkbare, dat de waarheid eindelijk over den leugen triomfeert, geschiedt.

De derde hoop: Als God ons volk verootmoedigen wil, zal Hij het verootmoedigen en al ons klagen en zuchten zal Hem niet ophouden. Maar dan heeft God iets met ons voor. Dat het volk opgevoerd moet worden en aan vele plaatsen krank is, loochent geen mens. Maar wanneer Hij het volk een groote diepte voeren wil om het te vernieuwen en te verhoogen, dan is het Zijn doel: vernieuwen en verhoogen. Hoe diep werd Duitsland geleid door Napoleon, en welk een heerlijke tijd werd daarna geschonken! Nooit is God naderbij, dan wanneer de nood het hoogst geklommen is.

De vierde hoop. Wanneer Duitsland werkelijk verpletterd wordt, dan staan wij voor het allergruotste. Zoo dan de wereldgeschiedenis niet ten einde loopen? Hoe staan de zaken? Aan de ene zijde het door vijanden omsingelde Duitsland, dat tot zelfverdediging gedwongen werd, en aan zijn hoofd een Keizer die met God in den oorlog ging en zijn hoop op God stelde, de vrome veldheeren, die het alleen met God waagden, en de vele duizenden vrome Christenen die alles in Gods hand stelden. Aan de andere zijde het atheïstische Frankrijk met zijn belijden: de Duitschers vreesden God, wij vreesden zelfs God niet; het Engeland dat de wereldkeuzen in zijn dienst geroepen heeft onder de leus: onze zilveren kogels zullen den oorlog winnen; het Amerika dat zijn geldzak vulde door het bloed der menscheid; dat ter wille van het geld den oorlog ondernam. De partijen zijn verschrikkelijk ongelijk. Hier de mammon, daar God, hier het vertrouwen op de massa, daar het vertrouwen op God. En wanneer ook in vijandigheid landen de christenen om de overwinning bidden, dan kunnen zij het alleen omdat zij door den leugenstat hunner regeeringen verblijd zijn. Wanneer de vijanden van Duitsland — niet voorbijgaand, maar door zijn verplettering — overwinnen, dan overwint het onrecht, de leugen, het geld, de moord, en overwonnen wordt het vertrouwen op God, de hoop op Zijn bijstand. Dit is niet de wijze waarop God tot hertoe de wereld regeerde. Als Hij deze wijze van doen niet meer volgt, dan heeft de wereldgeschiedenis een einde, en de profetie gaat in vervulling: „wanneer de ongerechtigheid zal vermenigvuldigen“. Het gaat dan op het eind, niet alleen met Duitsland, maar met de volkeren der wereld. Voor dien tijd heeft de Christus het woord gesproken: „Heft dan uwe oogen naar den hemel, daarom dat uwe verlossing nabij is“.

Zoo is het betoog. De groote ellende, die uitbreken van de revolutie, was toen nog niet over Duitsland gekomen. Maar laten onze Duitse broeders eens denken aan Transvaal. Ook toen heeft het onrecht getrimmeerd op vreeselijke wijze! En toen de grijsse Paul Kruger hulp voor zijn land kwam zoeken in Europa, heeft de Duitse Keizer hem niet willen ontvangen! Toch is toen het einde nog niet gekomen, al triumfeerde het grietendste onrecht. Wij zijn van harte pro-Duitsch. Maar juist daarom is het onze bede: Ach, mocht het Duitse Christenvolk leeren de hand in eigen boezem te steken en bedenken wat in Hosea 6: 14 en 15 geschreven staat: „Want ik zal Efraim zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; ik, ik zal verzeuchen en hemengaan. Ik zal wegvooien en daar zal geen redder zijn; ik zal heengaan en keeren weder tot mijne plaats, tot dat zij zichelve schuldig kennen en mijn aangezicht zoeken; als het hun bang zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken“.

Engeland. Een Jesuïet over de Romaniserende richting in de Staatskerk.

De Jesuïet Reichmann schrijft in het Novembernummer van *Stimmen der Zeit*, dat hij het Engelse volk, voor zooveel het tot de Anglikaansche kerk behoort, een sterke heiging bestaat om zich tot de Roomsche moederkerk te begeven, waarmede een kennelijke arker tegen het woord van Protestantisch en tegen alles wat van Lutherischen of Calvinistischen oorsprong is, gepaard gaat. Toch kan men niet spreken van een bewust zich wenden tot Rome. Wel nemen de hoog-kerkelijken, wier invloed in de Staatskerk steeds toeneemt, altijd meer Roomsche ceremoniën over, gelijk ook de geestelijke oefeningen van Ignatius van Loyola navolging vinden, en dit Ritualisme is voor menigene de brug geworden om tot de Roomsche kerk over te gaan. Maar Reichmann verwacht niet dat men zich in massa tot Rome zal begeven, omdat in veel Anglicanen, trots hun Roomsche vormen,

de Protestantische geest van het subjectivisme veel dieper zit dan zij zelf vermoeden. Toch heeft de gevoerde oorlog een grotere waardeering voor de Roomsche kerk gewerkt, dan te voren werd gekoesterd, terwijl de grimmige vijandschap der Engelsen tegen Pruisen en Duitsland, dat men zich altijd als een Protestantische macht, als een „Protestant Keizerdom“ voorgesteld heeft, den tegenzin in het Duitse Lutherdom heeft versterkt.

Reichmann komt dan tenslotte tot het triumfeerend resultaat: „Welk een ommekeer sedert het Wereldcongres van Edinburg in Juni 1910! Toen scheen de tijd niet ver meer, waarin alle Protestantische richtingen, secten en kerken zich tot een groote Wereldsdenkskerk zouden aansluiten om „ebenbürtig“ naast de oude Katholieke „Zustersgemeentes“ te gaan staan. Nu is die trotsche droom verdwenen, de kloof is dieper dan ooit. In Duitsland is tusschen de e.g. nieuw-Protestantisme en het conservatieve Lutherdom een kloof zoo diep, als er tusschen twee religies, die in de fundamenteel verschillen, maar zijn kan. En de beide Protestantische richtingen voelen zich van het Engelse en het Amerikaanse Christendom der Reformatie door een onafzienbare afstand gescheiden. Geen wonder, dat men hier en aan den overkant naar nieuwe aansluiting zoekt. Mochten velen de rechte aansluiting vinden! Reichmann bedoelt hier aansluiting bij de Roomsche Kerk. Het blijkt ook uit het betoog van diesen Jesuïet, welk een schade de vierjarige oorlog aan de Kerken heeft gedaan.“

Rusland. Scheiding van Kerk en Staat.

De Russische raad der Volkscommissarissen heeft het volgende omtrent de Kerk bepaald.

10. Kerk en Staat worden gescheiden.

20. Het is verboden plaatselijke verordeningen af te kondigen, die de vrijheid van conscientie beperken, of op grond van het behoeven van een burger tot een bepaalde religie, hem te begunstigen of privilegie te schenken.

30. Ieder burger kan zich naar welgevallen bij een bepaalde religie aansluiten, of hij kan zich daarvan onthouden. Men behoeft voortaan geen rechten te verliezen omdat men tot een religie behoort of niet behoort. Uit alle acten wordt vermelding van het hooren of niet behooren van de burgers tot een religie verwijderd.

40. Het beken maken van Staatsmattenregelen gaat niet gepaard met godsdienstige gebruiken of ceremoniën.

50. De vrije uitoefening der godsdienstige oefeningen en gebruiken wordt in zoover toegestaan, als zij de openbare orde niet verstoort en de rechten van de Soevereiniteit niet beperkt.

Voorts wordt bepaald dat de eed afgeschaffd is; terwijl voortaan de registers van den burgerlijken stand door burgerlijke autoriteiten zullen bijgehouden worden. Ook de school wordt van de kerk gescheiden. Godsdienstonderwijs mag in geen staatschool en ook niet in openbare of private scholen gegeven worden. De burgers zullen voortaan Godsdienstonderwijs mogen laten geven. Alle kerkelijke en godsdienstige gemeenschappen zijn onderworpen aan de algemeene bepalingen voor private genootschappen. Zij mogen in geenlei wijze door voorrechten of door gelden, noch van den Staat noch van plaatselijke autonome besturen, gesteund worden. Men mag niemand dwingen gelden te geven aan of verplichtingen op zich te nemen ten bate van kerkelijke of godsdienstige gemeenschappen. Geen kerkelijke of godsdienstige gemeenschap heeft het recht om eigendommen te verwerven. Alle eigendommen der in Rusland bestaande kerkelijke of godsdienstige gemeenschappen worden tot volkseigendom verklaard. De gebouwen en voorwerpen die voor godsdienstige doeleinden gebruikt worden, zijn kosteloos ter beschikking, volgens bijzondere bepalingen, van de betrokken godsdienstige genootschappen gesteld.

Alle schoolwetten zijn onlangs ook op de Evangelische (Duitse) kerkelijke scholen van toepassing verklaard. Volgens deze zijn Godsdienstonderwijs en gebed op zware straf verboden. Jongens en meisjes moeten gemeenschappelijk onderwijs ontvangen, terwijl onderwijzers met Boljewistische sympathieën benoemd werden. Onder deze omstandigheden kan niet een dezer scholen blijven voortbestaan.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Een 250-jarige Kerstzang.

(NAAR DEN LOFZANG VAN MARIA).

LUKAS I.

Vroolijk hart maak groot den Heer.
Geef Hem eer,
Halleluja zij mijn zangtrant
Jongdij hart en geest, verheugd,
Prijst de deugd,
Van mijn God, mijn Rots, mijn Heiland.

Arm, veracht, verschopt, vermaand
Was mijn staat,
Op mij zag Hij door de wolken,
Zag en keerde zoo mijn druk
In geluk,
Dat verhaald staat land en volken.

Groote, groote dingen heeft
Hij die leeft,
Aan mij, arme maagd, bewezen.
Dat niet mij maar Hem de roem
Heilig noem,
Eeuwig zij Zijn naam geprezen.

Ach wat is Zijn goedheid groot,
Die in nood
Eeuw aan eeuw als deer' zal prijsen.
Want Hij wil dien, die Hem vreest
In den geest
Zonder aannem' gunst bewijzen.

Veel zijn 's hemels wonderdaan,
Die gedaan
Zijn, door Zijn almachtige arm, en,
maar gering is al dat sterk
Bij het werk
Van Zijn eindeloos erbarmen.

Wie de wijsheid en de moed
Zwellen doet
Door hun aardach verstand tot hun lof
Stormt des hemels groen gelaat
Met hun raad
En hun peizen heen als dun stot.

Die verheven zijn in eer,
Werpt Hij neer
(Wondre God) en die verschoren
Zijn, herstelt en richt Hij op,
In den top;
Daartoe komt Zijn Zoon van boven.

Al wie hongert naar 't heil
Hierop zeil
Gaaf, wordt hierdoor begenadigd,
Al wie rijkt en hoog geveerd
Niet en deert,
Heengezonden onveradigd.

Zijns knechts Israels geslacht,
Hoe veracht,
Heeft Hij goedlijk verheven,
Denkend aan het Heilverbond
Dat Zijn mond
Hun voor eeuwig had gegeven.

Als Hij eens aan Abraham
En zijn stam,
Onze vaders, heeft gezworen
Die Hij liefdijck zonder peil
Tot dit heil
Boven andren heeft verkoren.

NAAR J. VAN LODENSTEIN.

KERSTFEEST.

Weltra zal, zoo de Heerre wil, het Kerstfeest weer door jong en oud over heel de wereld worden gevierd.

We weten, het is de komst in het vleesch van den Zoon van God, op welke ons het Kerstfeest wijst. Die komst was voorzegd reeds vóór duizenden jaren. Denk slechts aan Gen. 3 vs 15. Een ik zal vijandschap reizen tusschen u en tusschen deze vrouwe, en tusschen uwen zaden en tusschen haren zaden. Datelze zal u den kop vermorzelen en gij zult het de vrozen vermorzelen. Steeds werden die voorzeggingen meer in getal, en duidelijker. Zoo verwoordt het ons niet te zien, hoe een profet als Jesaja zeven eeuwen voortuit kon aankondigen dat de Christus zoo geboren worden. God was het, die hem deze dingen openbaarde.

Wij lezen Jes. 9 vs 5: Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredesvorst.

Gij ziet dat de profet spreekt alsof de dingen reeds geschied waren.

Hij zegt dat het Kind geboren, dat de Zoon gegeven is. Hij bedoelt *zal* geboren, gegeven *worden*. Maar zoo zeker is hij dat het Woord des Heeren op zijn tijd komen zal, dat hij juichend uitroept: Wij hebben de gave Gods ontvangen.

Wie dat Kind, wie die Zoon is, weten wij allen. Het is de Zoon van God, vleesch geworden voor ons, arm geworden daar Hij rijk was. Hij de Zoon van God en de Zoon des menschen, die God en menschen verzoenen zou. Jesaja zegt dat Hij, Christus, de heerschappij heeft. Hem is alle macht in hemel en op aarde, en dan noemt de profet de namen van het Kind die Zijn wezen uitdrukken.

Hij is wonderlijk door de groote dingen die Hij doet en doen kan, omdat Hij God is. Hij overwon den dood en den duivel, en toont Zijn wondermacht ook in wonderen van genade, als zondaren bekeerd worden. Hij heet Raad, omdat hij Hem raad en wijsheid te verkrijgen is, die leidt tot het eeuwige leven. Sterke God is Hij die wat Hij wil ook kan uitvoeren. Als Vader der eeuwigheid heeft Hij tijden en eeuwen in Zijn hand. Vredesvorst is het Kind dat vrede brengt op aarde, dat vrede schijnt in het hart, een vrede die alle verstand te boven gaat.

Wij hebben dus een grooten, machtigen, ja alvermogenen Zaligmaker. Hij wil ons zalig maken en ons schenken al wat daartoe noodig is. Hij heeft Zich voor ons gegeven. De vraag is nu maar af wij Hem willen ontvangen. Want ook tot ons, kleinen en grooten, spreekt Hij wat wij lezen in Openb. 3 vs 20. Zie, ik sta aan de deur, en ik kloep; indien iemand Mijn stem zal hooren, en de deur openendoen, ik zal tot hem inkomen, en ik zal met hem avondmaal houden en hij met Mij.

Zulk een openden leidt tot de ware, de eenige Kerstvreugde!

HOOGENRIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wildervank, J. Waterink, te Zutphen. — Oudshoorn, L. J. C. Kreyt jr., te Huizen bij Leenwarden. — Luttich 3/d Dedemsvaart, N. H. Koers, te Noordwijk-aan-Zee. — Bijaard, J. Wijnga, cand. te Garjst. — Werkum, H. Meulink, te Wollega. — Westergest, J. A. Verhoog, te Reeuwijk.

AANGENOMEN: Bunschoten (B), W. Veder, te Zeijl.

BERADT: Oudewater, W. van 't Sant, te Voort-huizen.

Heemstede. De Geref. Kerk te Heemstede, wier

instelling 9 April 1917 plaats had, mag zich in ruime mate in de ingezonden des Heeren verblijden.

Tot op heden nam steeds haar ledental toe; was er hier, zoals op vele plaatsen in ons Vaderland, geen woninggebrek, noch sterker zou die toename zijn.

Ook voor vele Gereformeerde is Heemstede een veelzins geliefde plaats, die zich gaarne aldaar zouden willen vestigen.

Tot nog toe komt de Gemeente samen in een hulpekerkgebouw aan De Bronsteweg, dat nu reeds te klein is.

Onder leiding van Ds. H. Brouwer H.Mz., die de Gemeente in 's Heeren gunste als haar herder en leeraar 28 April 11. mocht ontvangen, bestond de Kerkeraad om over te gaan tot den koop van een bouwterrein, gelegen in het centrum der Gemeente en wel aan de Koorstraat ter grootte van 1500 m².

Ter bestrijding van die bouwterreinkosten kwam uit de Gemeente bij den Kerkeraad een bedrag in aan giften van f. 4000, terwijl zeer dagen de Kerkeraad verzoekt werd door een broeder en een zuster der Gemeente met een schenking van drie obligatiën ter waarde van f. 2500.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Schoonhoven (vac. D. Boonstra), Zegveld, W. J. van Lohorst, te Noorden (Z.-H.). — Bleskensgraaf en Hofwegen, J. F. H. Rappard, cand. te Lage Vuursche. — Scherwoude, T. Leendert, te Breda (N.H.). — IJsselstein (voor de 2e maal), Y. Doornveld Hm, te Oude. — Ammerstol, J. R. Immink, te Berkenwoud. — Westervelden (toez.), M. ten Broek, te Gromingen. — Leimuiden (toez.), J. Booy, te Putterhoek. — Jaarsveld R. Bartlema, te Beesd. — Hippolytusheer en Westerland op Wieringen, H. Bax Hm, te Lutkevelum.

— Hoogmade, Nioga en Elshuizen (Fr.), P. Hofstede, cand. te 's-Gravenhage. — Emst, D. Bax Hm, te Asperen. — 's-Graveland—Capelle, P. Kruyt, te Nieuwe-Tonghe. — Deurne (toez.), J. R. B. Feijkes, te Gendieren. — Nieuwvliet, W. A. Dekker, te Melissant.

AANGENOMEN: Luitjebroek, H. W. Bosch, te Geesteren (Geld.).

BERADT: Barneveld (vac.-P. de Loos), K. J. van den Berg, Ermelo — IJlst, P. de Bruyn, te Westmaas.